

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

پرستاری، ترکیبی از ارزش‌های اخلاقی و فضائل انسانی؛ لزوم تکریم پرستار

(به مناسبت روز پرستار)

(بر اساس بیانات رهبر معظم انقلاب در سال‌های ۱۳۷۳ تا ۱۳۹۹)

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب‌سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– نیوزروم (بخش پژوهش‌های خبری)

پژوهشگر: امید جلوداریان

این پژوهش به بررسی، شاخص‌یابی و محوربندی بیانات رهبر انقلاب درباره "پرستار و شغل پرستاری" در سال‌های ۱۳۷۳ تا ۱۳۹۹ پرداخته است.

رهبر انقلاب با اشاره به "الگوی پرستاری" بودن حضرت زینب (س) و شخصیت مستحکم، قوی و صبور این بانوی با عظمت، از بجا و مبارک بودن برقراری ارتباط ویژه میان حضرت زینب(س) با جامعه پرستاری سخن می‌گویند و بر عظیم بودن سرمایه پرستاران یعنی حلم و گذشت و مدارا و اخلاق تاکید می‌کنند و پرستاری را از سخت‌ترین کارها از لحاظ فشار روحی و جسمی می‌دانند.

نکته مهم دیگری که از بیانات رهبر معظم انقلاب به دست می‌آید، "ارزشمند بودن حرفه پرستاری" و "مجموعه ارزش‌های اخلاقی و فضائل انسانی بودن این شغل" است. شفقت و دلسوزی پرستاران، اهتمام و مسئولیت‌پذیری آنان، صبر و بردباری، استقامت، حفظ سلامت جامعه و ایثارگری مثال‌زدنی از محورهایی است که در بیانات رهبر انقلاب درباره پرستار و حرفه پرستاری وجود دارد.

رهبر انقلاب برای پرستاران اجر عظیم قائل‌اند و بر ثبت همه لحظات فداکاری پرستاران در محاسبات الهی تاکید می‌کنند.

"تکریم پرستار" شاخص دیگری است که رهبر انقلاب بر آن تاکید دارند و به معنای تکریم ارزش‌های انسانی و ارزش‌گذاری برای فضایل اخلاقی کمیاب می‌دانند. لزوم مراقبت روحی و جسمی از پرستاران، رسیدگی جدی به مشکلات پرستاران، برقراری تعادل میان وظیفه و پاداش و حق و تکلیف پرستاران، توجه به نشاط کاری پرستاران، پاسخگویی به نیازهای خانوادگی پرستاران و تعریف هویت مستقل از کادر پزشکی برای پرستاران از جمله نکته‌هایی که رهبر انقلاب مرتبط با تکریم پرستار به آنها اشاره می‌کنند.

لزوم برنامه‌ریزی خوب در زمینه مسائل آموزشی چند ده هزار دانشجوی پرستاری، لزوم مدیریت درخصوص توزیع متوازن پرستاری در سطح کشور، لزوم توجه به سطح درآمدی و عایدی شغلی پرستاران، لزوم فراهم شدن منشور اخلاقی پرستاران و لزوم تعلیم میثاق پرستاری و معاهده پرستاری از بایدهایی است که در بیانات رهبر انقلاب درخصوص پرستاران به آنها اشاره شده است.

الف) حضرت زینب؛ الگوی پرستاری:

۱- بجا و مبارک بودن برقراری ارتباط ویژه میان حضرت زینب با جامعه پرستاری:

- ۱-۱- حضرت زینب، بانویی با عظمت و شخصیتی مستحکم، قوی و صبور
- ۱-۲- سرمایه عظیم پرستاران از حلم و تحمل و گذشت و مدارا و اخلاق
- ۱-۳- پرستاری از سخت‌ترین کارها از لحاظ فشار روحی و جسمی

ب) پرستاری، از ارزشمندترین حرفه‌ها و ترکیبی از مجموعه ارزش‌های اخلاقی و فضائل انسانی:

- ۱- شفقت و دلسوزی:
  - ۱-۱- پرستار؛ فرشته رحمت برای بیمار
  - ۲- اهتمام و مسئولیت‌پذیری
  - ۳- صبر و بردباری در برابر بی‌تابی‌ها و کج‌خلقی‌ها
  - ۴- استقامت و دل‌زده نشدن از مشاهده سختی‌ها
  - ۵- پرستاری، کاری از روی دانش و علم
  - ۶- نقش مهم پرستاران در احیاءگری و حفظ سلامت در جامعه
- ۷- ایثارگری مثال‌زدنی پرستاران در ابتلای همگانی اخیر:
  - ۷-۱- جهاد فی سبیل‌الله بودن عملکرد پرستاران در قضیه کرونا
  - ۸- اجر عظیم پرستاری:
    - ۸-۱- اجر «لاتعدّ و لاتحصی» برای پرستاران
    - ۸-۲- ثبت همه لحظات فداکاری پرستاران در محاسبات الهی
    - ۸-۳- ثبت پاداش الهی پرستاری توسط ملائکه کرام‌الکاتبین

ج) تکریم پرستار:

- ۱- تکریم پرستار به معنای تکریم ارزش‌های انسانی
- ۲- تکریم پرستار به معنای ارزش‌گذاری برای فضایل اخلاقی کمیاب:
  - ۱-۲- مشکلات جوامع بشری، غالباً به علت فقدان فضایل اخلاقی و انسانی
  - ۲-۲- لزوم حرکت بسیار مهم، پُرافتخار و خطیر جامعه ایرانی به سمت قله و نیاز مبرم به ترویج ارزش‌های اخلاقی
- ۳- لزوم مراقبت روحی و جسمی از پرستاران به ویژه بانوان پرستار:
  - ۱-۳- رسیدگی جدی به مشکلات پرستاران
  - ۲-۳- لزوم برقراری تعادل میان وظیفه و پاداش و حق و تکلیف پرستاران
  - ۳-۳- توجه به نشاط کاری پرستاران
  - ۴-۳- پاسخگویی به نیازهای خانوادگی پرستاران
  - ۵-۳- اجرای عدالت در مورد پرستاران
- ۴- تعریف هویت مستقل از کادر پزشکی برای پرستاران:
  - ۱-۴- مکمل و نه رقیب بودن پرستار و پزشک
  - ۲-۴- لزوم برنامه‌ریزی خوب در زمینه مسائل آموزشی چند ده هزار دانشجوی پرستاری
  - ۳-۴- لزوم مدیریت در خصوص توزیع متوازن پرستاری در سطح کشور
  - ۴-۴- لزوم توجه به سطح درآمدی و عایدی شغلی پرستاران
  - ۵-۴- لزوم فراهم شدن منشور اخلاقی پرستاران
  - ۶-۴- لزوم تعلیم میثاق پرستاری و معاهده پرستاری

الف) حضرت زینب؛ الگوی پرستاری:

ب) پرستاری، از ارزشمندترین حرفه‌ها و ترکیبی از مجموعه ارزش‌های اخلاقی و فضائل انسانی:

۷- ایثارگری مثال زدنی پرستاران در ابتلای همگانی اخیر:

۱-۷- جهاد فی سبیل الله بودن عملکرد پرستاران در قرضیه کرونا

۸- اجر عظیم پرستاری:

۱-۸- اجر «لاتعدّ و لاتحصی» برای پرستاران

۲-۸- ثبت همه لحظات فداکاری پرستاران در محاسبات الهی

۳-۸- ثبت پاداش الهی پرستاری توسط ملائکه کرام‌الکاتبین

پژوهش
تجربى
معاونت‌سازى
صدرا و ستا

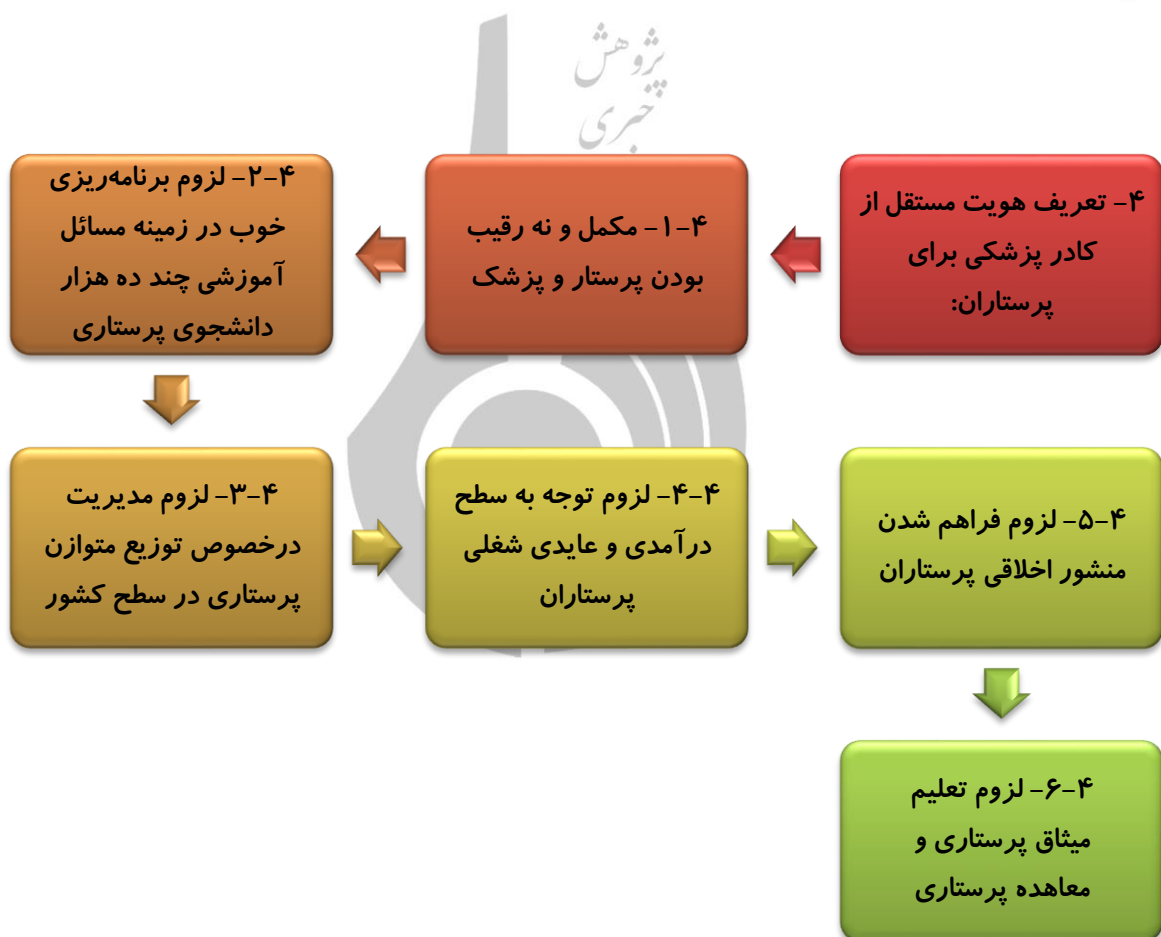
ج) تکریم پرستار:

۱- تکریم پرستار به معنای تکریم ارزش‌های انسانی

۲- تکریم پرستار به معنای ارزش‌گذاری برای فضایل اخلاقی کمیاب:

۱-۲- مشکلات جوامع بشری، غالباً به علت فقدان فضایل اخلاقی و انسانی

۲-۲- لزوم حرکت بسیار مهم، پُرافتخار و خطیر جامعه ایرانی به سمت قله و نیاز مبرم به ترویج ارزش‌های اخلاقی

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
۱	پرستار و پرستاری:	<p>الف) حضرت زینب؛ الگوی پرستاری:</p> <p>۱- بجا و مبارک بودن برقراری ارتباط ویژه میان حضرت زینب با جامعه پرستاری:</p> <p>۱-۱- حضرت زینب، بانویی با عظمت و شخصیتی مستحکم، قوی و صبور</p> <p>۱-۲- سرمایه عظیم پرستاران از حلم و تحمل و گذشت و مدارا و اخلاق</p> <p>۱-۳- پرستاری از سخت‌ترین کارها از لحاظ فشار روحی و جسمی</p> <p>ب) پرستاری، از ارزشمندترین حرفه‌ها و ترکیبی از مجموعه ارزش‌های اخلاقی و فضائل انسانی:</p> <p>۱- شفقت و دلسوزی:</p> <p>۱-۱- پرستار؛ فرشته رحمت برای بیمار</p> <p>۲- اهتمام و مسئولیت‌پذیری</p> <p>۳- صبر و بردباری در برابر بی‌تابی‌ها و کج‌خلقی‌ها</p>	<p>- «حضرت زینب کبری (سلام الله علیها) یک بانوی برجسته‌ی در تاریخ بشریت است، نه فقط تاریخ اسلام؛ واقعاً این جور است. آن شخصیت مستحکم و قوی، آن انسان بزرگ، آن از سانی که «زن نگر دست خدا در آستین»؛ آنچنان که او عمل میکند کمتر از سانی -چه مرد، چه زن- میتواند با این قدرت، با این استحکام وارد میدانهای دشوار بشود. این بانوی بزرگ، الگوی پرستاری شناخته شده است و با این نامگذاری بین شما جامعه‌ی پرستاران و بین این بانوی با عظمت یک ارتباط ویژه‌ای برقرار شده؛ این را من به شما تبریک عرض می‌کنم. ... در مورد پرستاری آنچه اعتقاد بنده و دید بنده است این است: من عرض میکنم پرستاری ترکیبی از یک مجموعه‌ی ارزش‌های اخلاقی و فضایل انسانی است؛ از شفقت و دلسوزی بگیری تا مسئولیت‌پذیری، تا صبر و بردباری در برابر بی‌تابی‌ها و کج‌خلقی‌ها که همه‌ی اینها فضیلت‌های بزرگ انسانی است و مشکلات جوامع بشری غالباً به خاطر نداشتن اینها است و پرستاری مجموعه‌ای از یک چنین ارزش‌هایی است، تا اهتمام و دقت و رعایت نسبت به آن انسانی که تحت رعایت او است -با دقت، با رعایت، با اهتمام- تا صبر و استقامت و دل‌زده نشدن از مشاهده‌ی سختی‌ها. بعضی از شغل‌ها هست که همه‌ی سر و کار این شاغل، با مناظر زیبا و نیکوی زندگی است؛ شغل شما، شغلی است که سر و کارتان دائماً با بیماری است، با بیمار است، با درد است، با رنج است؛ شما در مقابل اینها، صبر میکنید، دل‌زده نمیشوید، دلسرد نمیشوید، کارتان را انجام می‌دهید؛ اینها فضایل اخلاقی است؛ لذا این [سخنی] را که من عرض میکنم از روی ایمان کامل عرض میکنم که تکریم پرستار به معنای تکریم فضایل انسانی است؛ اگر ما شخصیت پرستار را برجسته میکنیم و برای پرستار ارزش قائل میشویم -که البته بنده بارها این نکات را گفته‌ام- در واقع ارزش‌گذاری برای فضایل اخلاقی و انسانی کمیاب است؛ اینها فضایل اخلاقی است. ... یک نکته‌ی مهم در مورد پرستاران -که حالا خوشبختانه آقای وزیر نکاتی را بیان کردند، نکات خیلی خوبی بود، کارهایی را انجام داده‌اند، کارهایی را هم می‌خواهند انجام بدهند که باید حتماً ان شاء الله با سرعت لازم و حکمت لازم این کارها انجام بگیرد- این است که ما نه اینکه بیمارمان را از لحاظ مراقبت به پرستار می‌سپاریم، خودمان هم باید از پرستار مراقبت روحی و جسمی بکنیم. خود این پرستاری که ما به او اعتماد میکنیم، بیمار ما در اختیار او است، انسان بدحال ما که نیاز به مراقبت دارد در اختیار او است، احتیاج به مراقبت دارد؛ باید خسته نشود، باید بی‌حوصله نشود، شرایطی برایش پیش نیآوریم که موجب خستگی و بی‌حوصلگی و بی‌حالی و مانند اینها بشود. پرستاری که فرض بفرمایید ناگزیر است، ناچار است که دو نوبت پشت سر هم کار بکند، برایش حوصله باقی نمیماند؛ نمی‌شود هم او را ملامت کرد، نمیتواند. بخصوص بانوان پرستار؛ مشکل مسائل خانواده شان، فرزندان شان، همسرشان، محیط خانوادگی‌شان، همه‌ی اینها باید رعایت بشود. من حالا با آقای وزیر صحبت میکردم قبل از آمدن به جلسه که کاری باید انجام بگیرد تا پرستارها خاطر آسوده‌ای داشته باشند، بتوانند با آسودگی این کار را انجام بدهند. نشاط کاری پرستار، حوصله‌ی پرستار، حضور به موقع پرستار، پاسخگویی به نیازهای خانوادگی پرستار باید مورد توجه مدیران ان شاء الله قرار بگیرد؛ بتوانند ان شاء الله این کارها را انجام بدهند. البته این کارها دشوار هم هست، زمان‌بر هم هست، لکن بایستی به توفیق الهی همت کنند؛ چون جامعه‌ی پرستاری جامعه‌ی عزیزی است، جامعه‌ی مهمی است. به مشکلات پرستارها جداً رسیدگی بشود، حق‌شان شناخته بشود، عدالت در مورد کار پرستاران به طور کامل رعایت بشود.</p> <p>اینکه ایشان گفتند «هویت مستقلی برای پرستار قائل بشویم، نه در ذیل مسائل پزشکی»، مهم است؛ از این قبیل کارها انجام بگیرد. خوشبختانه ما الان ده‌ها هزار دانشجوی پرستاری داریم که اینها وارد مرحله‌ی پرستاری میشوند؛ با یک مدیریت خوب، با یک برنامه‌ریزی</p>

مستندات	مهم‌ترین محورها	موضوع	ردیف
<p>خوب، هم در مورد مسائل آموزشی، هم در مورد توزیع متوازن پرستاری در سطح کشور، هم در مورد سطح درآمدی و عایدی شغلی پرستاران، میتوان اینها را مورد توجه قرار داد؛ این جزو اولویتهای نظام سلامت است. و البته پرستار و پزشک مکمل هم هستند؛ پرستار و پزشک رقیب هم نیستند، مکمل یکدیگرند. پزشک مکمل پرستار است، پرستار مکمل پزشک است؛ هر کدام در جایی نقش خودشان را ایفا میکنند.^۱</p> <p>« چند موضوع را من مطرح میکنم. موضوع اول، همین مسئلهی خدمت و کارهای بزرگی است که در واقع، مجاهدان سلامت و خدمت امروز دارند انجام میدهند و باید ان شاءالله ادامه پیدا کند. خب امروز همه دنیا با یک ابتلاء همگانی مواجهند... در همین قضیه مشاهده شد. خب مجموعه‌های درمانی صفوف مقدم بودند؛ پزشکان و پرستاران و بقیه‌ی عوامل درمانی واقعاً فداکاری کردند که دیگر زبان قاصر است از اینکه بخواهد اهمیت فداکاری اینها را بیان کند. پشت سر اینها هم داوطلبانی بودند که وارد شدند، در زمینه‌ی مسائل سلامت کمک کردند و کارهایی را که غیر متخصصین میتوانستند انجام بدهند، بعضی از اینها فرا گرفتند و انجام دادند و کارهای بزرگی در این زمینه انجام گرفت، که باید الان با توجه به اوج دوباره‌ی این بیماری، همین خدمات و این پشتیبانی‌ها باز هم انجام بگیرد^۲ »</p> <p>« خب خوشبختانه مجموعه‌های درمانی فداکاری کرده‌اند. دیگر زبان انسان قاصر است از اینکه بخواهد مبلغ فداکاری اینها را بیان کند؛ چه تعدادی از اینها که خودشان مبتلا شدند و تعدادی جان باختند در راه خدمت به مردم! اینها خیلی باارزش است، خیلی مهم است. لکن فقط مجموعه‌ی درمانی نیستند؛ مجموعه‌های گوناگونی که در این زمینه تصمیم‌گیری میکنند و آنهایی که اجرا میکنند، آنهایی که از اینها پشتیبانی میکنند [هم هستند]. عده‌ی زیادی از جوانهای ما در آن ماه‌های اول وارد میدان شدند، خدمت کردند، پشتیبانی کردند، به اینها کمک کردند بعد هم احاد مردم. من وقتی میبینم در تلویزیون نشان میدهد که بعضی‌ها عبور میکنند و همین چیز ساده، همین ماسک را نمی‌زنند، من از آن پرستار واقعاً خجالت می‌کشم که آنها آن جور دارند فداکاری میکنند - آن پزشک، آن پرستار - آن وقت این آدم، جوان یا غیر جوان، حاضر نیست یک ماسک بزند اینها باید انجام بگیرد^۳ »</p> <p>« یک نکته این است که ملت ایران در این آزمون، خوش درخشید؛ ملت ایران در آزمون کرونا، در این بیماری عمومی که در واقع باید گفت این وبای مدرن، خوب درخشیدند. اولاً اوج این افتخار ملی متعلق است به مجموعه‌ی درمانی کشور که من بارها گفته‌ام، باز هم باید تکرار کنم عظمت کار اینها و ارزش فداکاری اینها را؛ چه پزشکان، چه پرستاران، چه متخصصین علوم آزمایشگاهی، چه رادیولوژی، چه بهورزان خانه‌های بهداشت، چه بخشهای خدمات، چه بخشهای تحقیقات، چه مدیریتهایی در خود وزارتخانه و حول و حوش وزارت بهداشت که در این زمینه فعالند؛ اوج این افتخار، متعلق به اینها است؛ اینها جان خودشان را و سلامت خودشان را در خدمت مردم قرار داده‌اند؛ این خیلی بااهمیت و باعظمت است. رنج دوری از خانواده را تحمل کردند؛ حتی در نوروز و تعطیلات نوروزی هم خیلی از اینها به خانواده‌هایشان سر نزدند؛ دچار بی‌خوابی، دچار مشکلات فشارهای عصبی ناشی از برخورد با بیمار بدحال [شدند و] همه‌ی اینها را به جان خریدند و این [به عنوان] یک خاطره‌ی خوشی از دستگاه و مجموعه‌های درمانی کشور در ذهن این ملت خواهد ماند؛ این یک خاطره‌ی خوشی است و در این دوره، جامعه‌ی پزشکی و پرستاری و جامعه‌ی درمانی کشور از خودش یادگار خوبی و خاطره‌ی خوبی را به جا گذاشت^۴ »</p>	<p>۴- استقامت و دل‌زده نشدن از مشاهده سختی‌ها</p> <p>۵- پرستاری، کاری از روی دانش و علم</p> <p>۶- نقش مهم پرستاران در احیاء و حفظ سلامت در جامعه</p> <p>۷- ایثارگری مثال زدنی پرستاران در ابتلای همگانی اخیر:</p> <p>۷-۱- جهاد فی سبیل‌الله بودن عملکرد پرستاران در قضیه کرونا</p> <p>۸- اجر عظیم پرستاری:</p> <p>۸-۱- اجر «لاتعد و لاتحصى» برای پرستاران</p> <p>۸-۲- ثبت همه لحظات فداکاری پرستاران در محاسبات الهی</p> <p>۸-۳- ثبت پاداش الهی پرستاری توسط ملائکه کرام‌الکاتبین</p>		

۱. بیانات در دیدار پرستاران ۱۳۹۸/۱۰/۱۱

۲. بیانات در سخنرانی تلویزیونی به مناسبت عید قربان ۱۳۹۹/۰۵/۱۰

۳. بیانات در ارتباط تصویری با نمایندگان یازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی ۱۳۹۹/۰۴/۲۲

۴. سخنرانی تلویزیونی به مناسبت ولادت حضرت امام زمان (عج) ۱۳۹۹/۰۱/۲۱

مستندات	مهم‌ترین محورها	موضوع	ردیف
<p>« در قضیه‌ی این بیماری اخیر، [یعنی] کرونا، فداکاری‌ها به قدری چشمگیر بود که افرادی را که در خارج از این کشور هم هستند به تحسین وادار کرد؛ در درجه‌ی اول مجموعه‌های در مانی؛ پزشکان، پرستاران، بهیاران، مدیران، کارکنان حول و حوش بیمارستان‌ها. در کنار اینها مجموعه‌های مردمی داوطلب، دانشجویان، طلبان، بسیجی‌ها و عناصر گوناگون که رفتند در خدمت درمان و پرستاری از این بیماران قرار گرفتند، به یاری درمان‌کنندگان رفتند؛ همه‌ی اینها مایه‌ی عزت و آبرو است^۱».</p> <p>« قبلاً از پزشکان و پرستاران و مجموعه‌های درمانی، من صمیمانه تشکر کرده‌ام؛ لازم میدانم مجدداً از همه‌ی این عزیزان سپاسگزاری کنم. حقاً و انصافاً در این روزها نمونه‌هایی دیده شد که درس برای همه‌ی ما است و بحمدالله نشان‌دهنده‌ی مسئولیت‌پذیری و تعهد انسانی و دینی مجموعه‌های درمانی ما در کشور است. پزشکان، پرستاران، بقیه‌ی عوامل درمانی حقیقتاً در حال جهاد فی سبیل‌الله هستند؛ این کاری که امروز اینها میکنند جهاد فی سبیل‌الله است و ارزش خیلی بالایی دارد. لازم میدانم از خانواده‌های این عزیزان هم تشکر کنم -همسرانشان، فرزندانشان و پدر مادرهایشان که تحمل میکنند این سختی را- بعضی از این عزیزان روزها، شبهای متوالی به منازل خودشان سر نمی‌زنند و مشغول کار هستند، کار شبانه‌روزی در واقع میکنند، خانواده‌ها تحمل میکنند، صبر میکنند، از آنها هم من عمیقاً متشکرم^۲».</p> <p>« اگر بخواهیم ارزش خدمات مختلفی را که قشرهای مردم به یکدیگر تقدیم میکنند، این‌گونه محاسبه کنیم که هر خدمتی که مستقیماً به انسان ارتباط پیدا میکند، هر خدمتی که نوعی غمگساری نسبت به انسانهای دیگر است، هر خدمتی که تقدیم‌کننده آن خدمت رنج بیشتری می‌برد و هر خدمتی که از روی علم و معرفت و آگاهی و تحصیلات است، ارزشش بیشتر است، در این صورت گمان میکنم که خدمت پرستاری، جزو ارزشمندترین حرفه‌ها و خدمتگزارها خواهد بود. چون پرستار، هم مستقیماً با انسان سر و کار دارد، هم غمگسار انسانی است که به غمگساری و همدردی و کمک او نیاز دارد و هم این‌که، بحمدالله، کاری از روی دانش و تحصیلات و علم است. پرستار چون با بیمار سر و کار دارد، با بیداری و دردکشی سر و کار دارد و رنجش بیشتر از دیگران است؛ بنابراین حرفه‌اش حرفه عزیز و باارزشی است^۳».</p> <p>« نقش پرستار و همچنین قابله در نظام سلامت کشور یک نقش بسیار مهمی است؛ نقش بسیار عظیمی است. اگر پرستار دلسوز و مهربانی در کنار بیمار نباشد، گمان اینکه معالجه‌ی پزشک در آن بیمار تأثیری نبخشد، بسیار زیاد است. آن عنصر و آن موجود فرشته‌گونی که بیمار را در واقع از مسیر طولانی و دشوار مرض و شدت آن عبور میدهد، عبارت است از پرستار. این را هر کدام از ما که دچار بیماری شده باشیم و در جریان بیماریهای سخت و عملهای جراحی دشوار قرار گرفته باشیم - از جمله خود من - بالعیان احساس کردیم و احساس میکنیم. نقش پرستار، نقش احیاگر است؛ زنده کننده است. این هم اهمیت این^۴».</p> <p>« برای حفظ سلامتی در جامعه، اهمیت پرستاری در طراز اول قرار دارد؛ یعنی اگر بهترین پزشکان و جراحان کار خودشان را با بیمار به بهترین وجه انجام دهند، اما از آن بیمار پرستاری نشود، به طور غالب، کار آن پزشک یا جراح عالیقدر بی فایده خواهد بود. نقش پرستاری و بیمارمداری در حفظ سلامت و بازگشت سلامت بیمار، نقش درجه‌ی اول است؛ معادل است با نقش یک پزشک ماهر. بسیاری از این نکته غفلت دارند؛ لذا آن وزن و</p>	<p>ج) تکریم پرستار:</p> <p>۱- تکریم پرستار به معنای تکریم ارزش‌های انسانی</p> <p>۲- تکریم پرستار به معنای ارزش‌گذاری برای فضایل اخلاقی کمیاب:</p> <p>۱-۲- مشکلات جوامع بشری، غالباً به علت فقدان فضایل اخلاقی و انسانی</p> <p>۲-۲- لزوم حرکت بسیار مهم، پُرافتخار و خطیر جامعه ایرانی به سمت قله و نیاز مبرم به ترویج ارزش‌های اخلاقی</p> <p>۳- لزوم مراقبت روحی و جسمی از پرستاران به ویژه بانوان پرستار:</p> <p>۱-۳- رسیدگی جدی به مشکلات پرستاران</p> <p>۲-۳- لزوم برقراری تعادل میان وظیفه و پاداش و حق و تکلیف پرستاران</p> <p>۳-۳- توجه به نشاط کاری پرستاران</p>		

۱ . پیام نوروزی به مناسبت آغاز سال ۱۳۹۹/۰۱/۰۱

۲ . بیانات پس از کاشت نهال در آستانه روز درختکاری ۱۳۹۸/۱۲/۱۳

۳ . بیانات در دیدار جمعی از پرستاران ۱۳۷۳/۰۷/۲۰

۴ . بیانات در دیدار جمعی از معلمان و پرستاران و کارگران ۱۳۸۸/۰۲/۰۹

ردیف	موضوع	مهم‌ترین محورها	مستندات
		<p>۳-۴- پاس‌خگویی به نیازهای خانوادگی پرستاران</p> <p>۳-۵- اجرای عدالت در مورد پرستاران</p> <p>۴- تعریف هویت مستقل از کادر پزشکی برای پرستاران:</p> <p>۴-۱- مکمل و نه رقیب بودن پرستار و پزشک</p> <p>۴-۲- لزوم برنامه‌ریزی خوب در زمینه مسائل آموزشی چند ده هزار دانشجوی پرستاری</p> <p>۴-۳- لزوم مدیریت در خصوص توزیع متوازن پرستاری در سطح کشور</p> <p>۴-۴- لزوم توجه به سطح درآمدی و عایدی شغلی پرستاران</p> <p>۴-۵- لزوم فراهم شدن منشور اخلاقی پرستاران</p> <p>۴-۶- لزوم تعلیم میثاق پرستاری و معاهده پرستاری</p>	<p>ارزشی که باید برای پرستار در نظر گرفته شود، از ذهن آنها مغفول می ماند و به آن توجه نمی کنند^۱.</p> <p>پرستاری یکی از سخت ترین کارها از لحاظ فشار روحی و جسمی برای پرستار است. نشست پهلوی بیمار، معاشر بودن دائمی با بیمار، شکوه ی بیمار را شنیدن، با او به مهربانی رفتار کردن، به او لبخند زدن، او را با عمل، رفتار و پذیرایی خود از رنجهای فراوان دوران بیماری رها کردن، تحمل پولادین لازم دارد؛ پرستار با چنین وضعیتی روبه روست. بیماری که درد می کشد، بیماری که امید زندگی در او ضعیف می شود، بیماری که دسترسی به هیچ کس و هیچ جا ندارد؛ بخصوص بیمارانی که کودک اند، یا دچار بیماریهای بسیار سخت اند، یا در دوران مراقبتهای ویژه هستند، ببینید که پرستاری و بیمارمداری از چنین کسانی چقدر فشار بر روی روح، جسم و اعصاب وارد می کند. چه سرمایه ی عظیمی از حلم و تحمل و گذشت و مدارا و اخلاق خوش لازم است تا پرستار بتواند با این بیمار سر کند. اما منش بیمار با پرستار، برعکس منش پرستاری، مهربانی نیست؛ گاهی تندی است^۲.</p> <p>« مطمئن باشید که هر لحظه‌ای، ثانیه‌ای، دقیقه‌ای که در این کار، با توجه به احساس تکلیف در مقابل بیمار، در مقابل انسان دردمند میگذرانید، یک حسنه‌ای را از خدای متعال و یک پاداش اجری را از حضرت ربوبی دریافت میکنید. هیچ ثانیه‌ای در محاسبات الهی از بین نمی‌رود. نباید تصور کرد که لحظات دشوار برای یک پرستار بر بالین یک بیمار، در محاسبات الهی مورد غفلت قرار خواهد گرفت؛ اینجور نیست. هر لحظه‌ای که میگذرانید و هر تلاشی که میکنید، هر کفّ نفسی که در مقابل سختیها از خود نشان میدهد، این یک حسنه‌ای است، یک کار در خور اجر است و خدای متعال همه‌ی این لحظات را ثبت میکند. این کارهای دشوار را که تأثیرهای بزرگ و مهمی دارد، باید قدر دانست^۳.</p> <p>« پرستار فرشته‌ی رحمت برای بیمار است. آن وقت که بیمار از همه جا دستش کوتاه است، در آن ساعتی که حتی همسر، فرزندان و پدر و مادر بیمار هم بالای سرش نیستند، چشم امیدش بعد از خدا به پرستار است و این پرستار است که مثل ملائکه ی آسمانی، مثل فرشتگان رحمت، به دردها، مشکلات و نیازهای جسمی و عاطفی او پاسخ می دهد؛ اینها خیلی مهم است؛ اینها پیش خدای متعال فراموش نمی شود. البته ممکن است هیچ چشمی هم این رحمت شما را نبیند. خیلی از زحماتی که شما می کشید و رنجهایی که می برید، کسی آنها را نمی بیند. گاهی یک لبخند شما به بیمار دل افسرده، به او جان دوباره می دهد. چه کسی این لبخند را می بیند؟ چه کسی آن را به حساب می آورد؟ چه کسی یک معادل و پاداش مالی و پولی در مقابل این لبخند می گذارد؟ هیچکس؛ اما کرام الکااتبین می بینند؛ محاسبه به گران میزان الهی همین لبخند شما را می بینند^۴.</p> <p>« پرستار، انسان مهربانی است که با رفتار و اخلاق و خدمات خود، سلامت بیمار را به او هدیه میکند. ... فرق است بین کسی که فقط با جسم خود خدمت میکند، و آن کسی که علاوه بر این که جسم و بازوان و نیروی بدنی خود را در خدمت کار قرار میدهد، ناگزیر است با روح و اخلاق و عواطف خود هم کار کند؛ به روی بیمار لبخند بزند، او را دلگرم کند، تندی و تلخی را از او تحمل کند و فضای دشوار بیماری را برای او آسان نماید. این حقیقتاً یکی از سخت‌ترین کارهاست. کسانی که در زمینه‌های مختلف، برنامه‌ریز و تصمیم‌گیرند، باید به این شغل با این چشم نگاه کنند و برطبق این خصوصیت، درباره آن تصمیم بگیرند. مردم هم که به خدمتگزاران جامعه در همه رده‌ها، به چشم احترام نگاه میکنند، باید با این</p>

۱. بیانات در دیدار جمعی از پرستاران ۱۳۸۳/۰۴/۰۳

۲. بیانات در دیدار جمعی از پرستاران ۱۳۸۳/۰۴/۰۳

۳. بیانات در دیدار جمعی از پرستاران نمونه کشور ۱۳۸۹/۰۲/۰۱

۴. بیانات در دیدار جمعی از پرستاران ۱۳۸۳/۰۴/۰۳

مستندات	مهم‌ترین محورها	موضوع	ردیف
<p>چشم به این شغل و شاغلان زحمتکش آن نگاه کنند. احترام پرستار لازم است. پرستار باید این را احساس کند که برای شغل و مسؤولیت و تلاش او، مردم و جامعه و مسؤولان اهمیت قائلند. این، سختیها را برای او آسان میکند^۱».</p> <p>- « پرستار کار سختی را بر عهده دارد، اجر بزرگی را هم دارد؛ اما وظیفه‌ی سنگینی هم دارد. این تعادل میان وظیفه و پاداش، میان حق و تکلیف، یکی از ارکان بزرگ مفاهیم اسلامی و میانی اسلامی است. این بازآموزی‌ای که وزیر محترم بیان کردند - که بسیار باارزش است - جا دارد که در زمینه‌ی نه فقط مسائل علمی، بلکه در زمینه‌ی اخلاق پرستاری هم وجود داشته باشد. حقیقتاً باید منشور اخلاقی پرستارها فراهم شود، میثاق پرستاری و معاهده‌ی پرستاری باید تعلیم داده شود و تدریس شود؛ پرستار عظمت کار خود را - که طبعاً این عظمت کار، ملازم با اهمیت شخصیت خود اوست - بداند؛ کار را آنچنان که شایسته است، انجام دهد^۲».</p> <p>-« بدانید خدای متعال پاداش زحمات سخت را چنان که حق و شایسته آن است، ادا میکند. کار را برای خدا و به حساب او بگذارید. بله، مردم و مسؤولان باید به وظیفه خودشان عمل کنند؛ اما پرستار، طرف خود را خدا بداند. اگر این احساس در پرستار بیدار شود که کار او برای خداست، به بنده خدا و به انسان نیازمند کمک میکند تا رضای الهی را جلب کند. بنابراین کار او نورانیت پیدا میکند و از سطح یک کار بشری فراتر می‌رود؛ آن‌گاه اجر کار او «لاتعدّ و لاتحصی» است. هر لحظه دشوار شما در کنار تخت بیمار و در مواجهه با سختیهای این کار دشوار - که این لحظه‌ها را هیچ کس نمیتواند درک کند؛ فقط خود شما درک میکنید و کسی که کار شما را انجام میدهد - از چشم تیزبین مأموران الهی بیرون نیست. آن دقیقه بیشتری که کار میکنید، آن چهره مهربان و پُرعطوفت و لبخندی که نشان می‌دهید و به حسب ظاهر هیچ کس از آن قدرشناسی نمی‌کند - نه مسؤول شما آن را میبیند، نه مأموران عالی‌رتبه دولتی از آن حرکت کوچک مهربانانه شما مطلع می‌شوند، و نه خود آن مریض مجال تشکر پیدا میکند - در دفتر انصاف و عدل الهی ثبت می‌شود.^۳»</p>			

۱ . بیانات در دیدار جمعی از پرستاران ۱۳۸۰/۰۵/۰۳

۲ . بیانات در دیدار جمعی از پرستاران نمونه کشور ۱۳۸۹/۰۲/۰۱

۳ . بیانات در دیدار جمعی از پرستاران ۱۳۸۰/۰۵/۰۳